Q. D. B. V.

DISSERTATIO INAVGVRALIS JVRIDICA

SISTENS

GENVINAS CVRÆ SEXVS ET ÆTATIS DIFFERENTIAS, CVM VSV PRACTICO,

QVAM

INDVLGENTE

MAGNIFICO JCTORVM ORDINE

IN PER-ANTIQVA ERFFVRTHENSI ELECTORALI

PRÆSIDE

DN. TOBIA JAC. REINHARTH, JCTO,

SACR. CÆS. PALAT. COM. JVRID. FACVLT. ASSESS. ET PANDECT. PROF. P. O. NEC NON CIVITAT. SYNDIC. ET CONSVLE,

PRO LICENTIA

SVMMOS IN VTROQVE JVRE HONORES ATQVE PRIVILEGIA RITE CAPESSENDI,

IN AVDITORIO JCTORVM MAJORE

ERVDITORVM CENSVRÆ SVBMITTIT

CHRISTIAN GOTTLOB Petermann/

Dresdens.

ADVOC. SAXON. IMMATRICVL.

DIE XXVIII. SEPT. MDCC XXVIII.

ERFORDIÆ, Litteris GROSCHIANIS, Acad. Typogr.

VIRO

SVMME REVERENDO, PER-ILLVSTRI, ATQVE EXCELLENTISSIMO

DOMINO

BERNHARDO

SACR. ROM. IMP. EQVITI ET NOBILIORI

DOMINO DE ZECH,

Dynastæ in Schmorckau/

SACRÆ REG. MAJESTATI POLONIÆ ET PRINCIPI ELECTORI SAXONIÆ IN SANCTIORI SENATV à CONSILIIS, REVER. CAPITVLI CIZENSIS DECANO,

DOMINO SVO GRATIOSISSIMO.

VIR
SVMME REVERENDE, PER-ILLVSTRIS ATQVE EXCELLENTISSIME,
DOMINE GRATIOSISSIME!

Q*Votiescunque tam ad dignitatis tuæ ſummique honoris faſtigium, quam ad ea, quæ* TIBI *me devinciunt, gratiæ pondera animum verto atque oculos, toties ab hoc* TE *compellandi* TVO*que* NOMINI PER-ILLVSTRI *haſce meditationes Inaugurales fugitivo calamo exaratas conſecrandi propoſito, me avocatum fuiſſe, ingenuâ animi ſubmiſſione fateor*, VIR GRATIOSISSIME. *Haud levis enim audacia videri poſſet, hominem, qui infima clientum tuorum ſubſellia occupat*, TE *in tam arduis tamque immenſis, quæ* TIBI *concredita ſunt, negotiis, interpellare, mentemque alio divertere; Verumtamen*

mens

mens TVA *Generosa, nec non beneficiorum plurimorum, quibus me per quam gratiose affecisti, cumulus, sustulerunt tandem verecundiam meam animique fluctuationem; atque in spem me impulerunt, fore, ut serenâ sis accepturus fronte, si in proposito meo pergam, ac, animi mei tam gratitudinem, quam verum* NOMINIS TVI *cultum, submissamque meritorum Tuorum venerationem, publico quantulocunque hocce documento tam eminus, quam cominus* TIBI*met exponere instituam. Nolo jam singulas laudes, egregiaque merita* TVA, *quæ in omnium sermonibus ac literis vigent in Saxonia nostra & extra illam, consectari operosius, ne modestissimis auribus* TVIS *abuti videar; quamquam nec id perficere, ut maxime velim, possim, cum omnem dicendi scribendique vim & copiam ferè exhauriant; sed hoc tantum patere, enixe obsecro,* VIR PER-ILLVSTRIS, *ut vel solam istam gravitatis cum humanitate societatem tuam, quâ* TE *in audiendo facilem, in decernendo justum, in juvando promptum, ac in benefaciendo indefessum præbes omnibus, in præsentiarum admirari, revereri ac suspicere debeam. Nonne enim ex gratiosa* TVA *sollicitudine, quicquid mihimet speciatim fortunæ in Patria obtigit, unice promanavit? Quidni ergo ad reponendas* TIBI, *quæ justissime debentur, ac hisce pagellis devota mente persolvo, grates impellar? Accipe igitur, gratiaque* TVA

haud

haud dedignare illas, VIR PER-ILLVSTRIS. *Nam utut splendidior utique fructuum pars* TIBI *seponenda erat ex arbore, quæ omnem sui incrementi partem* TIBI *debet; eò magis tamen sperare mihi licet non plane indignam fore qualemcumque hancce pietatis in* TE *meæ testificationem, si ejus quod offertur, pretium, solum offerentis animum absolvere, & quod ex se non habet meriti, â* PER-ILLVSTRI NOMINE TVO *quod submisse precor, mutuari patiaris. Ita Deus O. M.* TE VIR GRATIOSISSIME, *cum* PER-ILLVSTRI DOMO TVA *ad seros usque annos incolumem servet, florentemque,* TVA*que gratia ac favore memet magis magisque digniorem evadere sinat*

PER-ILLVSTRIS NOMINIS
TVI

Dab. Erfford. d. 28. Sept.
1728.

cultorem perpetuum
CHRISTIAN GOTTLOB Petermann.

DISSERTATIONIS CONSPECTUS.

§. I. *Tutela Juris Naturæ est, quoad originem, quod terminum ad quem non definit.*

§. II. *Sed determinatio temporis facta est jure positivo.*

§. III. *De Jure Romano minoribus invitis Curatores regulariter non dabantur, per indirectum tamen ad petendos Curatores post tempora* M. AVR. ANTONINI *adigebantur.*

§. IV. *Germaniæ Legibus, ut minorennibus invitis etiam ex officio Curatores constitui debeant, prudenter provisum, quod Jure Saxonico videtur dubium propter* Land-Recht L. I. Art. 46.

§. V. *Transitio ad thema, ubi*

§. VI. *Quid sit cura ætatis, præmonetur.*

§. VII. *Jure Germanico Curator majorem habet potestatem circa personam minoris, quam Jure Romano, propter* REC. IMP. de A. 1577. §. 32. §. 3.

§. VIII. *Durat cura ætatis saltem ad majorennitatem, quæ Jure Saxonico anno* XXI. *Jure vero Romano anno* XXV. *completo existit, & ex qua causa.*

§. IX. *Cura sexus quid?*

§. X. *Hæc Jure Justinianeo iterum obliterata, indeque factum, ut in illis terris, ubi*

)(hoc

(o)

DIS-

DISPVTATIO INAVGVRALIS JVRIDICA,

SISTENS

GENVINAS CVRÆ SEXVS ET ÆTATIS DIFFERENTIAS CVM VSV PRACTICO IN SAXONIA.

§. I.

QVemadmodum Jus Naturæ generatim omnibus hominibus, ac in ſpecie infantibus, aliisve, qui juxta H. GROTIVM *de Jur. B. & P. L. II. Cap. XXII. §. 12.* propter ætatem facultate actionum ſuarum moderandarum deſtituuntur, ſatis ſapienter, ne ab aliis lædantur, proſpexit, atque in caſu, quo parentes, cæterive aſcendentes agnative deficiunt, iſtorum regimen, rerumque ad ipſos ſpectantium moderamen, ut condigna & utilia ſocietatis humanæ ali-

quando evadant membra, cuilibet occupanti & idoneo concessit, cujus imago & vestigium teste GRONOVIO *ad cit. loc.* GROT. ex lege LYCURGI erat penes Lacedæmonios, apud quos quivis senex alterius liberis perinde ac suis imperabat, ac indecore agentes eos coërcebat, adeo, ut si à legibus humanis abstrahamus, inter ejusmodi regimen tutelare, & potestatem patriam, in effectu nulla intercedat differentia; Ita terminum ejusmodi potestatis prælaudatum Jus Naturæ non definivit; quin potius, ut eousque durare debeat, censuit, quousque pupillus facultate se ipsum gerendi, bonaque sua administrandi, adeoque judicio maturo gaudere cœpit, cumque hoc ipsum pro varietate ingeniorum animique virium apud omnes non contingat uniformiter, non potuit non terminus tutelæ ad quem esse varius, atque dispositioni judiciove tutoris relictus.

§. II.

Cum vero in statu civitatis ex ejusmodi incertitudine tam personarum tutelam habiturarum, quam termini ad quem, non paucæ suborirentur rixæ, quibus multum conturbabantur judicia, ac reipublicæ status, à Legislatoribus humanis utrumque ad certos distinctosque limites fuit redactum, atque non solum de illis, qui tutelæ oneri sunt subjiciendi, sed quoque quousque regimen tutelare durare debeat, postea definitum. Apud Romanos itaque pubertas pro termino finiendi tutelam constituebatur. Cum autem inter PROCULEJANOS & CASSIANOS, quorum hi ex corporis habitu, illi vero ex annis pubertatem æstimarent, PRISCUS vero utrumque judicium pubertatis conjungendum pu-

putaverit, Dn. HEINECC. *Elem. Jur. Tit. Quib. mod. tut. fin. §. 260.* JUSTINIANUS rejecta Cassianorum & Prisci sententia, Proculejanorum castris ita accessit, ut masculorum pubertatem & tutelam expleto anno XIV. fœminarum vero anno XII. pro indole populorum meridionalium & orientalium, qui præcocioris potissimum sunt ingenii, finiendam jusserit. *L. f. C. quando tut. esse desin. & pr. Inst. quib. mod. fin. tut.*

§. III.

Adepta pubertate cum longe discretius existat juvenile judicium, apud Romanos pro regula quidem habebatur: *Invitis adolescentibus curatores dari non posse. §. 2. Inst. de Curat.* sed desiderantibus saltem *L. 13. §. 2. ff. de tut. & Curat. dat.* & consentientibus *L. 2. §. pen. & ult. ff. qui pet. tut. vel Curat.* sed hoc non ita, ut vulgo creditur, accipiendum, quod statim tutela ipso jure finita, administrationem bonorum absque Curatore, si eum non petierunt, indistincte receperint minores; Hoc enim falsum esse, ex ULPIANO *in L. 1. §. f. ff. de minoribus* evincitur, ubi satis dilucide contrarium apparet, his verbis: *Et ideo hodie in hanc usque ætatem* (scil. annum XXV.) *adolescentes Curatorum auxilio reguntur, nec ante rei suæ administratio eis committi debebit, quamvis bene rem suam gerentibus.* Id quod idem JCtus *L. 5. §. 5. ff. de adm. & per tut.* adstruxit, nec non CALISTRATUS *L. 33. §. 1. ff. eod. tit.* confirmavit, ubi dixit: *Officium tutorum, Curatoribus constitutis, finem accipit, ideoque omnia negotia quæ inita sunt, ad fidem Curatorum pertinent; idque eiam* DIVUS MARCUS cum filio suo COMMODO rescripsit &c. scilicet: ex JULIO CAPITULINO *in vit.*

 M. An-

M. Anton. Cap. X. conſtat: D. IMP. M. AVR. ANTONINVM *legem Loetoriam*, qua, non niſi prævia cauſæ cognitione, adoleſcentibus petentibus curatores conſtitui cæperunt, ita correxiſſe, ut omnibus adoleſcentibus, etiam cauſa non cognita, curatores dari juſſerit, inſimul effecerit, ut omnes minorennes adepta pubertate, ad petendos curatores per indirectum ſaltem adigerentur, quia alias rerum ſuarum adminiſtrationem à tutore recipere non poterant, id quod ob lubricum ætatis minorennis prudenter ita diſpoſitum; Cumque ſic etiam poſt tempora M. ANTONINI, invitis adoleſcentibus curatores directe non dabantur, ſed petentibus ſaltem & conſentientibus, ſtatim apparet, quod fruſtra omnino RÆVARDVS *L. I. Var. Cap. 12.* incuriæ & ignorantiæ juris, ſui ævi, ULPIANVM, quod ſcilicet adoleſcentibus invitis curatores dari negaverit, incuſaverit, illique propterea recte celeberr. Dn. HEINECCIVS notam dixerit, in *Elem. Jur. L. 1. t. 23. §. 272.* Nam quemadmodum ſine prævia petitione ipſis curatores ex officio nunquam obtrudebantur, ita nec directe à Prætore ad petendum curatores regulariter adſtringi poterant minores. Notanter dixi: *Regulariter*; Nam 1) in negotiis ad litem, 2) in caſu, quo vel creditor eidem vult ſolvere, vel 3) tutor rationes reddere, curatoris petitionem fuiſſe abſolutæ neceſſitatis, prætoremque minorennes etiam directe adigere & potuiſſe & debuiſſe in *L. 3. §. 2. ff. de tutel. & L. 7. §. 2. ff. de minor.* ipſe fatetur ULPIANVS, firmatumque dedit MODESTINVS *L. 2. §. 4. ff. qui pet. tut. vel curat.* Extra hos vero caſus petitio curatoris neutiquam erat neceſſitatis abſolutæ, ſed ſal-

saltem hypotheticæ, atque ex Const. D. MARCI tum demum obtinebat, cum minor administrationem bonorum ipse desiderat, qua distinctione observata, haud est, quod cum Dn. GEORG. BEYERO Differt. de *Tutor. & Curat. differentia §. IX.* & aliis citatum textum Ulpianeum in *L. 1. §. 3. ff. de minor.* ad solum minorem, curatorem jam habentem, erronee restringamus; Nil enim obstat, quo magis illum de omnibus minoribus, etiam Curatorem non habentibus intelligamus, quo minus & hisce administratio bonorum absque curatoribus constitutis indulgeri potuit, utut itidem *cit.* Dn. BEYERUS *alleg. diss. §. 12.* contrarium, & quod minor jam ipse post pubertatem res suas administrare potuerit, afferat.

§. IV.

Apud Germanos â dispositione Juris Romani hactenus perleges Imperii fuit recessum, sancitùmque, ut minoribus citra discrimen post pubertatem ad annum XXV. completum, etiam non petentibus, imo nolentibus ex officio Curatores constitui debeant. *Rec. Imp. de A. 1548. it. 1577. art. 32. verb:* Daß denen Pupillen und minderjährigen Kindern ieder Zeit / biß sie zu ihren Voigtbaren Jahren kommen / Vormünder und Vorsteher gegeben werden. Ex quo factum, ut tutores, adepta pupillorum pupillarumve pubertate, curatelam ad tempora majorennitatis usque, citra novam constitutionem, ad evitandas ambages & sumtus, utplurimum hodienum continuent, sed tantum abest, ut adhoc inviti teneantur, ut potius finita tutela eodem modo, quo Jure Romano, rationes offerre, aliusve curatoris constitutionem

nem

nem urgere valeant, teste CARPZOVIO *P. 2. const. 11. def. 10.* Utrum vero Jure Saxonico minorennibus invitis & non petentibus curator constitui possit? de eo non levem movet scrupulum textus in Land-R. *L. 1. Art. 42.* ubi legitur: Vor seinen Tagen (h. e. durante minorennitate:) und nach seinen Jahren (i. e. post annum sexagesimum) mag ein Mann wohl Vormünder haben / ob Er es bedarff/ und mag auch ihrer wohl entbehren/ ob er will &c. quibus verbis aperta quidem analogia Juris Romani hactenus inest, ut minorennes inviti curatores non recipiant. Sed per consvetudinem contrarium in Saxonicis terris obtinere, atque hanc dispositionem Juris antiqui, cui ARTICVLVS 23. *L. 1.* Sächs. Land-Rechts/ iterum contradicere videtur, usu non obtinere, tam ex quotidiana praxi, quam COLERO, optimo Juris Saxonici interprete, *Decis. XI. n. 16.* satis constat, ad quem me remitto.

§. V.

An & qualis tutelam inter & curam hodienum in Germania supersit differentia, ut ad examen revocem instituti mei ratio eo minus permittit, quo pleniori manu, curatiorique lima hocce pensum jam tum ex professo absolvit Cl. JCt. GEORG. BEYER. supra alleg. *Differt. de hodierna tut. & curat. differentia, Lipf. M. DCCIII. habita.* Sed cum discrimen, quod curam ætatis & sexus intercedit, in medium producendum, hacce Dissertatione inaugurali mihi sumserim, ante omnia, quid *cura ætatis* sit, deinde in quo *cura sexus* consistat, præmittam, ut deinde utriusque genuinam differentiam, ea qua fieri potest brevitate, eo clarius ostendere queam.

§. VI.

§. VI.

Eſt autem cura ætatis, juxta Juris Romani principia, nihil aliud, quam facultas adminiſtrandi bona, resque familiares eorum, qui ob ætatem rebus ſuis ipſi, prout par eſt, ſupereſſe non poſſunt. Dum bonorum rerumque adminiſtrationis feci mentionem, ſua ſponte fluit axioma: Curatorem non primario perſonis, ſed ſaltem per conſequentiam dari. *§. 2. Inſt. de Curator.* adeoque minorennem ad factum mere perſonale, quod cauſam bonorum non reſpicit, e. g. in materia matrimoniali & ſponſaliorum, etiam citra Curatoris conſenſum, valide ſe obſtringere poſſe, *L. 20. ff. de rit. nupt. L. 101. ff. V. O. L. 5 ff. de ſponſ.* ratione enim perſonæ Curator jura tantum habet conſilii, quod ex parte minoris non eſt obligatorium. Res ipſas vero & bona adminiſtrat conſenſu, qui habet neceſſitatem. LAUTERBACH. *Colleg. Pract. L. 27. t. 10. §. 41.*

§. VII.

Hoc ſicut de Jure Romano eſt extra controverſiam, ita de Jure hodierno Germanico dubium ſuboritur, utrumne ejusmodi Curator circa perſonam minorennis majorem tantamque habeat poteſtatem, quam tutor in pupillum? id quod affirmare nullus dubitavit laudatiſſimus BEYERUS, *cit. Differt. §. 13.* PROPTER REC. IMPER. DE *A. 1577. art. 32. §. 3.* ibi: Seinen Pflege-Kindern und ihren Gütern getreulich und ehrlich vorſeyn/ ihre Perſonen und Güter verſehen und verwahren ꝛc. per quam legem, de tutore & curatore indiſcriminatim loquentem, & perſona & bona minorennis, æque principaliter officio curatoris ſubjiciuntur, ita ut ſtante hac

hy-

hypothesi eum non errare existimem, qui curam ætatis hodiernam per facultatem æque tuendi personam ac administrandi bona minoris definire maluerit atque hactenus apud Germanos inter tutelam & curam nihil superesse discriminis realis, statuerit, cum celeberr. HEINECCIO *Elem. Jur. P. 1. t. 23. §. 278. p. 92.* Hæcque sententia eo probabiliori fundamento ex eo inniti videtur, quo Germani tutores & curatores ne verbis quidem distinxerint, sed utrosque Vormünder appellaverint, nec non curatoris consensum in nuptiis minorennis in plerisque locis hodienum requirunt, curatorique quoad educationem minorennis potestatem, quam habuerunt tutores, nullatenus diminuant.

§. VIII.

Cæterum curam ætatis ad minorennes solum spectare perse est liquidum, indeque sponte consequitur, illam non esse perpetuam, sed ad tempora majorennitatis solummodo duraturam, quæ Jure communi anno XXV. completo in utroque sexu incipit, curatorisve officium ipso jure finit. Qui terminus viginti quinque annorum *Lege Loetoria*, citra sexus discrimen, secus ac in pubertate, majorennitati fuit destinatus, *L. 2. C. Theod. de donat.* acuteque docet Dn. GVNDLING *tit. ff. de minor. §. 4. & 6.* LOETORIVM cum aliis seculum pro longissimo vitæ humanæ termino existimasse, ac primum ejus quadrantem juventuti accensuisse. Multas gentes in determinandis ætatibus, tanquam re mere arbitraria â Romanis discessisse, exemplo Saxonum patet, qui anno XXI. completo minorennitatem amittunt; id quod non quidem ex ratione ludicrâ, quam protulit aliquando CARPZO-

VI-

VIVS quasi verò in Saxoniâ homines præcocioris sint judicii ac in aliis Germaniæ Provinciis, sed pro demonstranda propria Nomothosia arbitrarie ita disposuisse & à Romanis recessisse Saxones, probabile est; plura de diversis gentium moribus in determinandis hominum ætatibus, cum apparatu, legi merentur apud illustr. Dn. de LVDEWIG *Disp. de ætate puberum & majorum.*

§. IX.

Jam quid per *Curam sexus* intelligam, brevibus ostendam. Scilicet sexum sequiorem, & in isto fœminas majorennes intelligo. Minorennes non huic sed ætatis curæ subjectas esse per se patet, atque ejusmodi curam talem potestatem denotare existimo, quæ mari competit, fæminæ, quæ sui jurls & majorennis est, negotia consilio suo dirigendi, iisdemque valorem suo consensu s. authoritate conciliandi.

§. X.

De origine hujus curæ demonstranda eo minus ero in præsentiarum occupatus, quo magis hoc ipsum ab aliis satis perspicue & solide jam tum est evictum, inter quos HVLDER. ab EVBEN *Dissert. de tut. fœm. P. I. M. I. §. 5. seqq.* Dn. de BERGER *Diss. de necessit. curat. in act. mulier. §. 1. usque 10.* & instar omnium Dn. OTTO *Diss. de perpetua fœm. tut. cap. 1. §. 3. seqq.* quantum speciatim ad mores Atticos & Romanos attinet, nominasse sufficit. Hoc certum, ævo Justinianeo curam sexus penitus iterum fuisse obliteratam, ita, ut ejusdem in corpore Juris Justinianei nulla certa & omni exceptione majora invenire liceat vestigia, vid. D. HAVSDORFFII *Diss. de negotiis fœm. Sax. absque curat. valid. sub Præs. Cons.*

 Dn.

Dn. Præsidis Erfford. Mens. Febr. 1728. habit. §. 5. contra vero fœminis adultis libera rerum suarum dispositio relicta, imo maritis cura uxorum interdicta legitur. Ex quo factum, ut in non paucis Germaniæ locis, recepto hoc Jure Justinianeo, rejectis econtra pristinis moribus, sancitisque patriis, cura hæcce sexus in desuetudinem hodienum abierit, hancque ob causam in dubio pro Jure civili standum, atque e.g. illi, qui ex defectu Curatoris contractum mulieris impugnat, probationem injungendam esse, quod consuetudine vel statuto ejus præsentia sit necessaria, imo marito de receptitiis tanquam Curatori uxoris legitimo agenti, exceptionem illegitimationis valide opponi posse, docuerunt MEV. *P. 3. dec. 335.* HAHN ad WESEMBEC. *de tutel. n. 5.* & ESBACH ad CARPZ. *p. 2. C. 15. d. 1.*

§. XI.

At vero secus hæcce se habent in Saxonia, ubi cura sexus legibus moribusve antiquissimis introducta hodienum in viridi adhuc praxi est, & observantia; Maluere enim Saxones more priscorum Germanorum, sexum sequiorem majorennem æque fere ac minorennes subesse curatoribus, quam in negotiis præsertim judicialibus, eundem relinquere indefensum, atque adeo rerum suarum permittere administrationem & dispositionem. Firmant hoc ipsum perspicue non leges solum germanorum antiquissimæ, quas allegat illustratve SCHILTER. *Ex. ad ff. 37. §. 241.* cum aliis, quæ medii ævi sunt, puta S. Land-Recht *L. 1. Art. 123.* sed etiam constitutiones noviores & recentissimæ Electoratus Saxonicæ, quas inter tam CONSTITVTIO *Augustea XV. P. II.*

quam

quam *Potentissimi* REGIS FRID. AVG. Mandatum de *Ann. MDCCXXII. d. 18. Novembr.* cum RESCRIPTO DECLARATORIO *de Anno MDCCXXIII. d. 1. Jul.* nec non ORDINAT. PROC. RECOGNIT. *ad tit. VIII.* eminent. Neque adeo improbabile est, easdem rationes suadere potuisse Legislatoribus Saxonicis fœminarum adultarum curam, quæ commovit ante Justiniani secula Romanos, ut sexui sequiori indistincte quibus nec carere potuerint nec debuerint tutoribus prospexerint, scilicet tam imbecillitas & infirmitas sexus, quam variis sæpe casibus lædi ludique impensissime dicitur mulierum genus, in *L. 9. pr. ff. de Jur. & fact. ignor.* quam etiam rerum forensium ignorantia, tantum non rei familiaris cura & sexus verecundia. Haud quidem me fugit, illustrem Dn. de LVDOLF. *tr. de illustr. fœm. Jure S. I. §. 26. p. 54.* à nostra sententia recedere hactenus, ut ob ejusmodi fœminarum heroinarumque exempla, quæ ingenii & judicii vi prævaluerunt non raro viris, ab imbecillitate sexus causam introductæ hujus curæ nullatenus quærendam, quin potius à sola cujuslibet reipublicæ ratione civili deducendam esse existimet; Sed cum à singulari ad universale non valeat consequentia, juraque non de eo quod raro, sed ut plurimum fieri solet, disponant, statim apparet, vix esse, ut eidem hac in parte accedere convincamur.

§. XII.

Atque hæc de cura ætatis & sexus generatim præmonuisse sufficiat. Jam ut utriusque differentiæ juxta thema inaugurale succincta brevitate ostendantur, temporis ordinisque postulat ratio. Hæ autem differen-

tiæ primo intuitu tantæ videntur esse exiguitatis, ut ipsi JCti Saxonici generalem inter minorem & fœminam Saxonicam, & ita per consequentiam etiam inter curam sexus & ætatis comparationem instituere nulli dubitaverint, prout MEVIUS *P. 1. Dec. 134.* ex MÖLLERO ad *const. Sax. XV. n. 73 seqq. n. 2.* satis expresse comprobat. Ante omnia itaque quatenus ejusmodi comparatio procedat, ero sollicitus, ut deinde in quo utræque cura differant, eo dilucidius evincere queam.

§. XIII.

Assimulantur itaque utræque curæ sibimet invicem in eo, quod quemadmodum I.) quoad *negotia judicialia* â minore absque curatore ne quicquam quod in præjudicium bonorum suorum tendit, active vel passive in judicio fieri potest, neque minor citra curatorem legitimam personam standi in judicio habet, *L. 2. & 3. C. qui legit. person. stand.* CARPZ. *in Proc. T. V. &. 1. n. 34. p. 108. a.* ita idem in fœmina adulta Saxonica, sive maritata, sive soluta, tam in foris electoralibus, quam provincialibus obtineat, ita ut ne pro se quidem postulare nec se defendere sine Curatore possit. CARPZ. *P. 1. C. 1. def. 30. & de Jur. fœm. singul. dec. 3. pos. 1.* Land-R. *A. 46. L. 1. & Art. 63. L. 2. const. Elect. XV. P. 2.* ORD. PROC. EL. VET. *Tit. VIII.* verb. Gleichergestalt sollen die Ehe-Weiber anderergestalt nicht als durch verordnete Curatores personam standi in judicio haben ꝛc.

§. XIV.

Contra vero, quemadmodum II.) minor in illis negotiis, quæ in præjudicium ejus non tendunt, in judicio absque Curatore legitime comparet, istaque valide pera-

peragit, ita eodem jure fœmina quoque Saxonica utitur. Hinc tam minorem quam fœminam absque Curatore & teſtamentum judiciale condendi, vel inſinuandi poteſtatem habere, atque in utriſque ſubſcriptionem Curatoris inter cautelas inutiles referendam eſſe, STRYCK. *de caut. Teſtam. Cap. III. §. 15. & 17.* recte docuit. JCtis Jenenſibus ſine ſufficienti cauſa contrarium de teſtamento fœminæ decidentibus apud LINCKER. *Dec. 1308.* Idemque jus utriſque tam fœminæ quam minorenni in donatione mortis cauſa, ſive judicialiter, ſive extrajudicialiter facta, competere, eo minus dubito, quo certius conſtat, neque ex hoc actu ipſis donantibus tantillum læſionis metuendum eſſe, atque tanquam actus ultimæ voluntatis æque ut teſtamentum ad extremum usque ſpiritum ſit revocabilis, per jura notoria. Fruſtra heic quoad fœminam diſſidentibus WESENBECIO, SCHNEIDEWINO, & MOD. PISTORE, quibus ſatisfecit CARPZ. *P. 2. C. 15. def. 10. n. 3. ſeqq.*

§. XV.

Ex eodem porro principio III.) fluit, quod in iſtis actibus judicialibus, ubi conditionem ſuam meliorem non deteriorem faciunt, minor & fœmina adulta pari iterum paſſu hactenus ambulent, ut uterque perſona legitima ſtandi in judicio absque Curatore gaudeant. Sicut itaque fœmina absque Curatore fatalia recte obſervat, ſe ad juramentum offert, delatumque præſtat, appellat, aliaque remedia ſuſpenſiva contra ſententiam gravantem interponit, nec non arreſtum in caſu, ubi periculum in mora, impetrat, Dn. WERNH. *Vol. 1. obſ. 260. n. 7.* MÖLLER *L. 4. ſemeſtr. C. 20. n. 1.* ne quod in

favorem mulierum introductum, in eorundem detorqueatur odium; atque dispendium. Dn. de BERGER *in Oecon. Jur. L. 1. t. 4. §. 6. Not. 6. p. 177. & El. disc. for. p. 290. seqq.* Ita ob eandem rationem nec minorem in hisce actibus Curatore indigere, nullus dubito, cum constet & pupillum & minorem conditionem suam absque tutore vel Curatore nunquam deteriorem, bene tamen semper meliorem facere posse, *pr. Inst. de autor. tutor. §. 9. Inst. de inutil. stipul.*

§. XVI.

Porro IV.) in actibus judicialibus personalem præsentiam præcise requirentibus minorem cum fœmina quoad curam in pari stare conditione, in aprico positum. Sic 1.) in criminalibus tam hæc, quam ille absque Curatore ad articulos, & in confrontatione, nec non tortura respondere tenetur. Sicquoque 2.) in causa civili vel criminali qua testis productus minor vel fœmina fuerit, absque Curatore oportet comparere, juratoque deponere; Atque quod 3.) in matrimonialibus de fœminis in ORDINAT. *Elect. Prov. recogn. ad tit. VIII. §. 3.* statutum, quod sc. absque Curatore in termino amicabilis compositionis standi personam in judicio habeat, ita idem de minore afferere nullus dubito; quid extra Electoratum obtineat, vid. MEV. *P. IX. Dec. 16.*

§. XVII.

Quod ad negotia extrajudicialia attinet, haud levis V.) minoris & fœminæ, nec non curæ ætatis & sexus se se exhibet comparatio. Nam de illo constat, quod sine Curatore ne quicquam negotii, ex quo ipsi metuenda læsio, alterive obligatur, cum effectu celebrare queat, sed con-

contractus ejusmodi negotiumve ex parte minoris sit ipso jure nullum. Hactenus n. inter pupillum ac minorem nullam esse differentiam, fatentur omnes, ex parte vero alterius, cui cum minore fuit negotium, firma adest obligatio, ita ut hanc ob causam contractus initus claudicare dicatur. Hinc sine curatoris consensu minorem nulliter omnino emere vendere, permutare, locare, conducere, hæreditatem adire, dividere, transigere, donare, fidejubere, pignora vel hypothecam constituere, mutuam pecuniam accipere, in simultaneam investituram aliquem admittere, debitorem suum ab obligatione liberare, item solvere, aperti juris est. Jam vero ratione fœminæ Saxonicæ adultæ idem fere obtinet, quæ sive *maritata* sive *soluta* in foro ELECTORALI *de immobilibus* neglecto Curatoris consensu, ex parte sua non nisi nulliter, disponit, MEV. *ad J. Lub. l. 1. t. 10. a. 3. n. 13.* LINCKER *dec. 1016. 1041. 1141. 1406.* idque CONST. ELECT. SAX. XV. *Part. 2.* in ejus favorem, ne cum sæpe adversus propria commoda laborare soleat, *L. 4. C. de sponsalib.* ita facile decipiatur, constitutum est, ita tamen, ut nihilominus alterum, cum quo contrahit, valide devinctum teneat, si forte negotium utile sibi esse deprehendat, cum omissio solennitatis, quam lex in mulierum favorem requirit, actum iisdem utilem vitiare nequeat, Dn. WERNH. *P. 1. obs. 260.* Ex parte vero uxoris tanta ob defectum consensus Curatoris suboritur nullitas, ut neque maritus, neque uxor stante, aut soluto matrimonio inde conveniri queant, CARPZ. *P. 2. C. 15. def. 4. 5.* SANDE *L. 2. t. 4. def. 3.* Idem quoque *in* FORO ELECTORALI *de rebus mobilibus* intuitu *fœminæ*

maritatæ obtinet, ita ut tam mariti ut curatoris legitimi, quam curatoris confirmati, si quem habet uxor, consensus requiratur, per MANDAT. REG. de Anno MDCCXXII. Neque aliud JURE SAXONICO COMMUNI hactenus est constitutum, vigore cujus fœmina maritata non solum de immobilibus sed quoque de mobilibus sine consensu Curatoris in sui præjudicium se se obstringere nequit, quod in *fœminis solutis* secus, quæ tam de *immobilibus* quam *mobilibus* etiam citra curatorem liberum disponendi habent arbitrium, per Land-R. *L. 1. Art. 45.* id quod de rebus *mobilibus* similiter JURE SAXONICO ELECTORALI ratione *fœminarum solutarum* constitutum legitur supra allegato MANDATO REGIO *de A. MDCCXXII. d. 18. Nov.* vid. Dn. de BERGER. *in Oecon. L. 1. t. 4. §. 6. Not. 3.*

§. XVIII.

Minorem absque Curatore, quem hodienum semper habere oportet, contrahentem, nec naturaliter quoad effectus juris obligari, egregie & solide edoctum dedit FRANZK. *Exerc. III. Qu. V.* nec non LAUTERBACH. *Colleg. Pract. L. 27. t. 10. §. 39.* Nulla autem me causa movet, quare non idem in fœmina adulta sine Curatore contrahente adstruam, VItamque inter minorem & fœminam Saxonicam majorennem, ac per consequens inter curam sexus & ætatis paritatem inde ostendam. Defectus enim potestatis, alterum scilicet obligationis principium, quæ in minore naturalem obligationem mpedit, adest quoque ex dispositione legum Saxonicarum in ejusmodi fœmina; neque heic sola voluntas ad producendum obligationis naturalis effectum, quæ

NB.

NB. tendit in ejus præjudicium, sufficit. Ex quo consequitur: 1) ejusmodi fœminæ absque Curatore se alteri obliganti, condictionem indebiti ad repetendum illud, quod sponte per errorem præstitit, eodem modo ac minori competere, CARPZOV. *P. 2. Const. 15. def. 2.* 2) fæminæ Saxonicæ creditrici non posse ab ejus debitore opponi compensationem ratione ejus, quod ipsa sine Curatore promisit; hactenus enim reprobatam esse naturalem obligationem manifestum est; Contra vero 3) non obstat, quo minus, salva nostra thesi, fidejussor fœminæ cum efficacia conveniri queat, ad illud, quod hæc sine Curatore promisit, præstandum, fœmina vero per se neque Creditori teneatur, nec ejus fidejussori, arg. *L. 127. ff. de V. O.* prout contra TIRAQVELLVM & BERLICHIVM ex MOLLERO & HERINGIO recte demonstravit CARPZOV. *P. 2. C. 15. def. 7.* firmavitque Dn. de BERGER *Diss. de Nec. curat. in act. mulier.* *§. 16.* itemque novatio & delegatio subsistat, veluti, si id, quod v. g. Titius tibi debet, à fœmina sine Curatore stipulatus sis, hoc enim casu & prior debitor liberatur, & posterior obligatio nulla est, adeoque novatio ratione prioris debitoris subsistit, arg. *§. 3. Inst. quib. mod. toll. oblig. L. 1. §. 1. ff. de Novat.* Ratio in promtu est, quod scilicet ejusmodi fidejussor & creditor novans animum donandi habere præsumantur, *L. 25. ff. de fidejuss.*

§. XIX.

In hoc quoque VII.) minorem & fœminam Saxonicam ac utriusque curam convenire existimo, quod in neutra, ut consensus curatoris statim in ipso actu & negotio interponatur, necesse sit, sed ut finito negotio &

ex post insequatur, sufficiat. De *cura minoris* hoc ipsum apud omnes fere in confesso est, probavitque solidè FRANZKIUS *Ex. III. qu. 4.* sed de *cura sexus* aliter sentit ill. Dn. de BERGER *Diss. de Necess. curat. in act. mulier. §. 14.* CARPZ. *P. 2. C. 15. def. 30.* Rationem potissimum ab autoritate tutoris desumunt, quæ in ipso negotio de Jure Romano adesse debuit, neque ex intervallo adveniens quicquam operari poterat, *§. 2. Inst. & l. 9. §. 4. ff. de autor. tut.* atque existimant, consensum curatoris in fœminarum negotiis ad personam mulieris integrandam & de forma ac substantiali solennitate requiri in legibus Saxonicis. *Id. cit.* BERGER *Dissert. §. 12.* sed quemadmodum recte argumentum ab autoritate tutorum ad consensum curatorum sexus negavit Dn. WERNH. *P. 1. obs. 261.* cum *illustr. Viteberg. ordine in Respons. P. VI. obs. 338.* Ita citato loco probatum dedit: ad integrandam personam mulieris consensum curatoris sexus requiri nullatenus; sed eo saltem fine eum adhiberi, ut ad exemplum curatoris minorum, illam consilio & consensu, ne lædatur, adjuvet, ad quod tamen consilium & consensum adhibendum sicut fæmina sub pœna nullitatis in LL. Saxonicis adstringitur, ita nihil referre potest, utrum ab initio curator consentiat, vel ex post facto negotium ratihabeat. Nec est, quod hic ad vocem *autoritatis* provoces, quæ in CONSTITUTIONE XVta SAXONICA *P. 2.* deprehenditur. Hanc enim nullatenus ita captandam esse, ut cum autoritate tutoris synonymice accipiatur, quin potius idem ac consensum denotare, atque ita, teste Dn. RIVINO, à Facultate Juridica Lipsiensi Anno 1702. & supremo appellationum Senatu eodem anno judi-

judicatum esse, probe observavit *cit.* Dn. WERNH. *c. l.* Quid! quod neque hodiernis moribus in pupilli negotiis tutoris præsentis autoritatem adeo præcise requiri videmus, sed sufficere, si quocunque modo, ex intervallo licet, accesserit, teste HOPPIO *ad §. 2. Inst. de autor. tutor. in us. hodiern.*

§. XX.

Nec denique VIII.) hancce notabilem inter minorem & fœminam majorennem Saxonicam convenientiam silentio prætereundam existimo: quod utriusque negotium absque Curatore nulliter gestum, jure præsertim Canonico, in praxi hactenus recepto, toties convalidetur, quoties jurato vel corporaliter, vel in scriptis confirmatum sit. Utramque hypothesin à non paucis vocari in dubium, non quidem ignoro; Sunt enim, qui minoris actus nulliter gestos juramento convalidari, atque *Authent.* FRIDERICI, *sacramenta puberum C. si advers. vendit.* de negotiis minoris valide gestis tantum intelligendam esse existimant; Sed uti contrarium rectius propugnaverunt instar omnium LAUTERB. *Colleg. Pract. L. 4. t. 4. §. 34.* cum Dn. WERNH. & *Vitebergens. JCtor. illustri ordine P. 1. obs. 217. p. 448. & in supplem. Vol. VII. ad dict. observat. p. 218.* ita de Jure Canonico, quod omne juramentum, quod sine dispendio æternæ salutis servari potest, nec in præjudicium tertii vel utilitatis publicæ tendit, servandum esse præcipit, res in apricum est posita. Jam ut idem de fœmina Saxonica majorenne, contractum citra consensum curatoris initum jurato firmante, hactenus statuam, ut scil. hic in ejus præjudicium omnino subsistat, & per juramentum convalidetur, cum

B. de LINCK. *Dec. 1002.* B. MENCKEN. *Disp. ad Proc. 6. t. 8. th. 12.* nec non B. STRYCKIO *in C. C. S. I. c. 2. §. 30. n. 4.* contra dissentientem CARPZOV. *L. 5. Resp. 10. n. 2.* & ZANG. *de Except. p. 3. c. 11. n. 201. seqq.* non habeo, quod dubitem.

§. XXI.

Satis quidem superque ex prædictis OCTO CONVENIENTIIS apparere videtur, neutiquam à vero adeo aberrare, qui minorem cum fœmina Saxonica adulta, ac per consequens curam ætatis & curam sexus comparant; Sed cum ejusmodi assimilitudo non sit universalis, ita ut propter varias, ac notabiles, quæ tam inter utramque curam, quam utrasque personas supersunt, differentias, B. HVLDERICVS ab EVBEN *de tut. fœm. memb. 1. §. 9. p. 329.* affirmare nullus dubitaverit: adeo immane quantum curam sexus & ætatis discrepare, ut vix nominis communione digna videanrur; hinc ad ipsas differentias me accingam, & in quo hæ demum consistant, sum demonstraturus.

§. XXII.

PRIMA ergo differentia esto: quod *cura ætatis* hodienum & Jure Germanico triplicis generis sit, vel *Testamentaria*, vel *legitima*, vel *dativa*. Notanter *Jure*, dixi, *Germanico;* Nam *Jure Romano* neque curam testamentariam, neque regulariter curam legitimam, sed saltem dativam obtinuisse, ex *§. 1. & 3. Inst. de Curat.* manifestum est; Rationes videri possunt apud HOPPIVM in *Commentar. p. 181. & 189.* sed Jure Germanico & Praxi hodierna secus esse & curam ætatis dari tam testamentariam, quam legitimam, æque ac tutelam, ex Reformatione Polit. RVDOLPHI II. *de A. 1577. tit. 32. §. 1.* recte pro-

probavit B. LVDOVICI *Doctr. ff. L. 27. t. 10. p. 481.* At in *cura sexus* hæcce paullo se habent aliter. Nam hæc per *testamentum* regulariter hodie non constituitur, nec constituta fæminam vel Judicem, ut hic eam confirmet, illa vero curatorem in testamento nominatum simpliciter admittat, præcise stringit; Notanter dixi: *Regulariter;* Nam & patrem filiæ adultæ & solutæ, ac maritum uxori per testamentum Curatoribus eatenus saltem prospicere posse, quatenus insimul illos in hæredes instituant, ex MEVII *Dec. 168. P. 11.* constat. Quod cum extra casum heredis institutionis aliter sese habeat, ita curatorem ætatis à Patre vel matre liberis minoribus hodienum simpliciter & extra casum heredis institutionis constitui vel posse, eamque cæteris paribus, à magistratu confirmari deberi, nullus dubito. *R. J. de A. 1548. & 1577. t. 32.* SCHVLTZ. *Synops. ad Inst. tit. de Curat. lit. c.*

§. XXIII.

SECVNDA differentia ratione curæ *legitimæ* sese exerit. Nam cura *legitima ætatis* proximis minoris agnatis & cognatis, non quidem Jure Romano, bene tamen Jure Germanico ipso jure defertur, ita quidem, ut hi, post supra allegatum REC. IMP. *de A. 1577. Art. 32.* §. 2. inviti curam eodem modo ac tutelam suscipere teneantur, ac pro minus legitima excusandi causa habeatur, qnod eis certo hereditatem sperare non liceat. Dn. BEYER. *Differt. de Tutor. & Curat. differentia §. IX.* At proximis agnatis & cognatis cura sexus neque ipso jure, neque invitis defertur, quin potius ratione fœminæ solutæ majorennis curatela legitima plane non datur; sed saltem ratione uxoris obtinet, quæ in curam & le-

 giti

gitimam mariti ipſo jure per nuptias in Saxonia incidit, qui propterea Curator connubialis, ſive ehelicher Vormund appellatur.

§. XXIV.

TERTIA differentia inter utramque curam in eo verſatur, quod Curatori ætatis tam primario bona minoris adminiſtrandi, quam ſecundario perſonam ejusdem gubernandi jus & poteſtas competat. At vero Curator ſexus nec bona curandæ ipſe adminiſtrat, nec ejus perſonam gubernat, ſed utrumque ipſi fœminæ relinquitur, quæ in iis, quæ ejus perſonam mere concernunt, libere, eodemque modo, ac ſi Curatorem non habeat, diſponit, bonaque ſua, ſive in mobilibus aliis, ſive pecunia & pretioſis, conſiſtant, non in Curatoris ſed ejus cuſtodia maneant, ex quibus de alimentis victu & amictu ſibimet ipſi citra Curatorem proſpicit, quæ in Curatore ætatis ſecus, qui minoris bona præſertim pretioſa & pecuniam curæ & manibus ejusdem non committit, nec non ex illis ipſe de alimentis aliisve ad educationem neceſſariis curando ſuo, ea qua fieri poteſt diligentia, proſpicit.

§. XXV.

QVARTO in eo cura ætatis a cura ſexus diſcrepat, quod minori citra Curatoris conſenſum nullo plane modo jus de rebus ſuis ſive mobilibus ſive immobilibus in ſuum præjudicium diſponendi, ſeque alteri obligandi poteſtas competat. At vero fœmina ſoluta majorennis in terris Saxoniæ electoralibus absque Curatore de rebus mobilibus efficaciter ita pro lubitu diſponit, ut, modo non de tota gerada fiat, liberrime non

ſo-

ſolum donare, & negotiari, ſed etiam alienare, oppignare, emere ac vendere, ſeque alteri firmiter alio quocunque modo, obligare valeat; MANDAT. REG. *de A. 1722. d. 18. Nov.* verbis: Setzen/ ordnen und wollen wir demnach hiermit: daß hinführo denen ledigen Weibes-Personen/ welche ihre mündige Jahre erreichet/ auch ausser den Fall/ wem sie etwas verschencken/ oder Handlung treiben/ nach gelassen seyn solle/ ihres Fahrnüsses halber/ worunter jedoch die gesamte Gerade nicht zuverstehen/ sich ohne Curatore verbändlich zumachen/ und damit nach Gefallen zugebahren. Uxorem porro citra mariti tanquam Curatoris legitimi conſenſum de bonis receptitiis, de quibus pleniſſimam tam inter vivos, quam mortis cauſa diſpoſitionem ſibi reſervavit, diſpenſare, ſeque alteri cum effectu obligare poſſe, quid? quod, ſi in immobilibus conſiſtant, neque mariti neque alterius quidem Curatoris, ſi quem habet, conſenſum requiri; eodem MANDATO REGIO diſtincte deciſum legitur. Sic quoque in terris Saxoniæ Provincialibus fœminas ſolutas citra differentiam objecti de rebus ſuis liberrimum habere diſponendi ac ſeſe alteri obligandi arbitrium, absque Curatoribus, apparet ex JURE SAXON. PROVINCIALI *L. I. Art. 45.*

§. XXVI.

QUINTA differentia eſto: quod cum minore Curator ætatis contrahere, adeoque hic ab illo quippiam emere, aut alia ratione ſibi comparare nequeat *L. 5. §. 2. & 3. ff. de Aut. tut.* idque ſub pœna rem ipſam amittendi & in ſuper quadruplum præſtandi, prohibitum legitur *L. 46. ff. de Contrah. emtion.* niſi vel Concuratorum fiat

con-

consensu *L. 5. §. 2. ff. de autor. Consent. tut. vel Curat.* vel in auctione publica, & quidem bona fide emtio facta sit *cit. L. 5. §. 2. ff. de aut. tut. L. 5. C. de contrah. emt.* At vero solutam mulierem adultam Curatori sexus recte mobilia vendere posse est extra controversiam, id quod etiam in terris Saxoniæ Provincialibus de immobilibus, intuitu viduarum & virginum, obtinere eo minus dubium est, quo minus hoc ipsum ullibi in LL. Saxonicis est prohibitum; Imo quod & maritus, qua Curator legitimus ab uxore res receptitias mobiles absque alio Curatore, immobiles vero cum alio Curatore, emere possit, affirmare nullus dubito. Conf. CARPZ. *P. 2. Const. 15. def. 23. 24.*

§. XXVII.

SEXTA differentia est, quod Curator ætatis minori non minus ac tutor pupillo ad inventarium, reddendasque quotannis rationes teneatur, ac propterea actione tutelæ utili directa conveniri queat *L. 1. pr. & §. 3.* juncta *L. 18. ff. de tutelæ & rat. distrahend. L. 7. & 9. C. arbitr. tutel.* REC. IMP. *de & 1548. & 1577. tit. 32.* CONST. ELEC. SAXON. XI *P. 2.* ibique CARPZ. *D. 2. & 3.* Quid? quod eundem Curatorem tertio, cum quo tanquam Curator vi officii contraxit, regulariter teneri, ita tamen, ut non finita, sed durante Curatela conveniri queat, & non de suo, sed ex bonis pupilli solvere debeat, *ex tot. tit. ff. Quando ex facto tut. vel Curat. minores agere vel conveniri possunt*, satis constat. Conf. LAUTERB. *Coll. pr. L. 26. t. 9. §. 4. seqq.* At vero in Curatore sexus aliter se habent omnia; hic enim neque ad inventarium, neque reddendas rationes, curandæ obstrictus est, multo minus à tertio ex con-

contractu, quem vel mulier, vel ipse vi officii Curatorii celebravit, modo dolus absit, conveniri poterit. Rationem suppeditavit illustr. Dn. de BERG. in *Oecon. L. 1. t. 4. §. 6. Not. 7. p. 177.* scil. Curatorem sexus non administrare bona curandæ, sed tantum instar Consiliarii esse, atque adeonec mulieri nec tertio teneri, etiamsi in subscriptione protestatione vulgari: Mir und denen Meinigen ohne Schaden ꝛc. usus haud fuerit. Hanc enim omnino inutilem & frustraneam esse, ex indole & effectu Consiliorum apparet, quæ, nisi sint dolosa, Consiliarium per se non obligant. *§. 6. Inst. Mandati L. 47. ff. de R. J. & Cap. 62. de R. J. in 6to.* Aut ergo Curator in negotiis curandæ versatur in dolo vel non? posteriori casu protestatione non est opus, cum Curator, quid in re dubia sit faciendum, saltem bona fide ostendat & suggerat, sine tamen animo, fœminam ad illud præcise faciendum, & sese ad indemnitatem præstandam, obligandi; Priori vero casu protestatio adjecta protestantem non juvat; cum consilia dolosa semper sint obligatoria; quorsum quoque casus spectabit, si Curator non tantum, quod ipsi bonum videatur, ostendat atque suggerat, sed fœminam quoque multis persuasionibus urgeat, & reluctantem inducat, aut periculum consilii verbis expressis in se recipiat. *L. 32. ff. Mandati vel Contr.*

§. XXVIII.

SEPTIMA eaque notabilis differentia ex eo elucescit; quod bona minoris mobilia, quæ servando servari possunt, nec non immobilia, & prævio decreto Magistratus, quod vocant, alienationis, divendi alienari-

que queant, quin potius ejusmodi alienatio absque urgente ære alieno & decreto facta, non obſtante Curatoris conſenſu, ſit ipſo jure nulla, dominiumque apud Minorem maneat, qui rem ſuam non rite & legitime alienatam a quocunque poſſeſſore vindicare poterit. *L. 2. L. 8. L. 10. L. 11. L. 15. C. de prædiis Minor.* LAUTERBACH. *Colleg. Pract. ff. L. 27. t. 9.* Sed fœminam ſolutam ad alienationem rerum mobilium, etiamſi ſervando ſervari poſſint, in terris Electoralibus ne quidem conſenſu Curatoris opus habet per MANDAT. REG. *de A. 1722. d. 18. Nov.* Ergo multo minus decretum alienationis vel urgens æs alienum requiri, per ſe patet. Idem quoque de fœminarum maritatarum mobilibus dicendum; ita quidem, ut ad harum alienationem ſolius mariti conſenſus, in immobilibus vero conſenſus in ſimul Curatoris ſpecialis, ſi quem habet, prætereaque nihil, requiratur, *cit. Mandat. Regio.* Conf. CARPZ. *P. 2. C. 23. def. 31.* MEV. *ad Jus Lubec. L. 1. t. 7. art. 4. n. 8.*

§. XXIX.

OCTAVA diſparitas ratione tacitæ & legalis hypothecæ, quæ minoribus in omnibus Curatorum ſuorum bonis ipſo jure conſtituta eſt, in terris Saxonicis Provincialibus valde eſt conſpicua. Utut enim ejusmodi tacita hypotheca minoribus in bonis Curatorum, veteri Jure Romano, ante CONSTANTINI Imperatoris tempora non competierit, quippe quo perſonale tantum habuerunt exigendi privilegium, prout ex *L. 19. §. 1. L. 23. ff. de reb. auth. jud. poſſid.* nec non *L. 44. §. 1. ff. de adminiſtrat. tutor.* ſatis perſpicue patet; ſiquidem contraria

traria

traria ſententia BACHOVII & MONTANI, quorum hic *tr. de Jur. tut. Cap. 31. effect. 2. n. 19.* hanc hypothecam tacitam jure Pandectarum, ille vero ad TREUTL. *Vol. 2. Diſp. 1. th. 4. lit. G.* & in *tr. de Pignor. L. 1. Cap. 9. n. 6. & 7.* ante CONSTANTINI tempora jam tum introductum fuiſſe ſtatuunt, certo juris textu, qui hoc indubitato probet, deſtituatur, prout recte edocuit CARPZOV. *L. 4. Reſp. 33. n. 23.* Certum tamen eſt, ſequentibus temporibus, præſertim CONSTANTINI IMP. dictum jus hypothecæ tacitum minoribus fuiſſe demum conceſſum per *L. 20. C. de Admin. tutor. L. un. Cod. de Rei Ux. Action. Nov. 118. Cap. 5. inf.* atque in uſu eſſe apud Saxones, teſte RICHTERO de *Jure & Privileg. Cap. 4. Sect. 1. n. 81.* Verum enim vero in bonis Curatorum ſexus ejusmodi hypotheca tacita fœminis Saxonicis nullibi conſtituta legitur; id quod in foris Electoralibus eo certius, quo per ORDINATIONEM PROC. RECOGNIT. *ad Tit. XLV. §. 1. ſeqq. p. 262.* tacitæ hypothecæ generatim ac in totum jamjam ſint ſublatæ atque extinctæ, adeoque per conſequens modo recenſita differentia ibidem omnino ceſſet, uſumque non habeat.

§. XXX.

NONUM porro, atque conſideratione haud indignum diſcrimen inter utramque curam hoc eſſe exiſtimo: quod minor cum Curatoris conſenſu valide contrahens, in caſu, quo lœſus eſt, regulariter, & cæteris paribus, in integrum reſtitui poſſit, & debeat; prout ex *integro ff. titulo de Minor. 25. annis* aperte conſtat; At vero fæminis adultis, ſi cum Curatore contraxerint,

D 2 alia-

aliave negotia inierint, læsæque sint, regulariter & non nisi ex causa, ex quâ etiam major restitui potest, beneficium restitutionis in integrum non competere, recte non minus ac solide edocuit MEVIUS *P. 1. Dec. 133.* & CARPZ. *P. 2. C. 15. def. 33.* Restitutio enim integrum quasi se habet instar privilegii, quo certis solummodo personis succurritur CARPZ. *P. 2. Resp. 77. n. 14.* atque per consequens non nisi eis competere poterit, quam quibus illud expressim concessum. *L. un. vers. quamvis illa minor C. si in commun. eademque causa* ibique BARTOL. Jam vero neque Jus commune, neque Saxonicum speciatim mulieribus, qua talibus, restitutione in integrum, contra negotium cum Curatore innitum, ex quo tamen læsæ sunt, regulariter succurrendum esse, statuit; Ergo ut contra vel præter Legis authoritatem extensio ejusmodi Juris singularis generatim fieri queat, non existimo, cum *JCtis Jenensibus* apud B. de LYNCKER. *Centur. V. Dec. 453.* ubi fœmina, quæ cum Curatore domum vendiderat, postea vero prætextu læsionis in integrum restitui petierat, recte repulsam tulisse legitur; Verum enim vero, hoc ipsum ad illa, in quibus fœminis & minoribus in Jure paria jura speciatim concessa sunt, nullatenus extendo, quin potius, ut, in iis fœminam eodem modo, cum Curatore læsam, ac minorennem, in integrum restitutionis beneficio juvandam esse nullus dubitem, quale exemplum proponit idem MEVIUS *P. 1. Dec. 218.* de muliere, quæ contra lapsum fatalium ex causa ignorantiæ Juris restituta fuit, & recte quidem, cum tam minori quam fœminæ ignorantia Juris æque in Jure innoxia esse debeat, præsertim, si non de lucro captando, sed

sal-

ſaltim de damna vitando utrosque verſari conſtet. *L. 11. C. de Jur. & fact. ignor.* SFORT. ODD. *de Reſtitut. in integr. p. 1. qu. 10.* atque hactenus, hâcque ſub reſtrictione, aſſentiri iis non vereor, quæ B. SCHILT. *Exerc. ad ff. XI. §. 9.* cum B. JACOBI in ſpecial. Diſſertat. *de Reſtit. in integr. fœminar. Vitebergæ Anno 1671.* habita, nimis generaliter in contrarium adſtruere placuit;

§. XXXI.

Pro DECIMA differentia hocce referre lubet, quod *Cura ſexus* ſolis maſculis, neutiquam vero fœminis, contra vero *Cura ætatis* & fœminis quoque, puta, matri & aviæ competere valeat. Hoc poſterius, ſicut ex *Nov. 118. Cap. 5.* & Land-R. *L. 1. Art. 11. inf.* eſt manifeſtum, ita prius evincit cum quotidiana & univerſali praxi Saxonicâ, Curæ ſexus, quam ſupra attuli, definitio. Hoc tamen certum, in fœmina minorenne, juxta veriorem ſententiam curam ætatis per curam ſexus, legitimam quæ per contractas Nuptias ſupervenit, extingui & abſorberi nullatenus, id quod recte ac ſolide defenſum dedit illuſtr. Dn. de BERGER. *in Oecon. L. 1. tit. 4. §. 5. Not. 3. p. 172.* & *§. 6. Not. 5. p. 182.* Nuptiæ enim (1) inter modos diſſolvendæ curæ nuſpiam referuntur; Deinde (2) cura ætatis & Cura ſexus non ſunt ejusdem, ſed diverſi generis, ergo altera per alteram non perimitur. (3) Nil obſtat, quo minus uſusfructus, qui marito qua Curatori ſexus in bonis uxoris paraphernalibus Jure Saxonico, (ſecus Jure Juſtinianeo) competit, per Curatorem ætatis eidem præſtetur, maritique nihil intereſſe poſſit, an mediate, an

immediate usumfructum exerceat. (4) Jus Saxonicum Provinciale, quod marito statim nuptiis contractis Curam legitimam uxoris tribuit, neque *L. 1. Art. 31. & 45. pr.* & *L. 3. Art. 45.* utrum ætas 21. annorum in uxore prærequiratur, definit, sed saltem generaliter & indefinite loquitur, non incommode sic interpretari potest, ut mariti cura legitima post uxoris majorennitatem pleno demum effectu gaudeat; Antea vero actu saltem primo ista, quoad bonorum administrationem, eidem competat; id quod post ORDINATIONEM PROC. RECOGNITAM ad *Tit. VIII. §. 1.* ibi: Eine mündige Weibes-Person 2c. vid. quoque MANDAT. sæpe alleg. de *Anno 1722. d. 18. Novembr.* in Praxi Dicasteriorum electoralium omni dubio est exemtum; quicquid in Contrarium sentiant STRYK. *Us. mod. ff. L. 27. l. 1. §. 7.* BRUNNEM. *ad L. 4. C. de Excus. tutor.*

§. XXXII.

VNDECIMAM differentiam inde non immerito deduco: quod Cura sexus sit perpetua, Cura ætatis vero ultra tempus majorennitatis, quod Jure Saxonico anno XXI. completo evenit, se non extendat, sed majorennitate adveniente statim expiret.

§. XXXIII.

DVODECIMVM discrimen esto: quod Curatores minorum æque ac tutores pupillorum, ad officium Curatorum suscipiendum, nisi justas excusationis habeant causas, inviti cogi queant; Est enim per consequentiam munus publicum. *Pr. Inst. de Excusat. tut. vel*

Cu-

Curat. Ad vero ad suscipiendam Curam sexus nemo invitus cogi poterit; utut vel maximè fœminæ invitæ Curator ex officio constitui queat; CARPZOV. *P. 2. C. 15. def. 28.* Ubi tamen exceptio de eô notanda, qui officio tutoris hactenus in pupillum functus est; Hic enim, ut finita tutela & curam suscipiat & continuet nullatenus cogi, quin potius redditis rationibus tutelam deponere, & ut alius Curator minori constituatur, omni jure urgere poterit. CARPZ. *P. 2. Const. 11. def. 10.* BEYER *Dissert. de hodierna Tutor. & Curator. differentia §. 12.*

§. XXXIV.

Plures equidem ad huc differentiæ utriusque Curæ in medium produci possent, inter quas non ultima nec levis hæc est, quod DECIMO TERTIO, minor cum Curatore semel electo ac confirmato sine sontica causa variare nequeat, quin potius uno eodemque in omnibus negotiis uti debeat, contra vero fœmina, ut ut Curatorem jam tum habeat, tamen, ut ad hunc vel illum actum specialem alius ipsi constituatur, petere possit; B. de LYNKER. *Dec. 1466.* verbis: Ferner ein Weib anders denn ein Minderjähriger zu allen Handlungen nicht eben ihren Vormund jederzeit zu gebrauchen nöthig hat; sondern sich auch wohl/ nach Gefallen/ mit Hinweglassung ihres sonst gebrauchten Curatoris zu diesem oder jenem Actu einen besondern Vormund bestätigen lassen kan/ ꝛc. ubi obiter notandum, quod in casu, quo mulieri plures Curatores intuitu sexus constituti sint, non omnium consensus conjunctim requiratur, sed in contrahendis, ne-

negotiis unius etiam Conſilium & authoritas ſufficiat WERNH. *P. 4. Obſ. 21. Vol. 3. p. 151.* niſi omnes Curatores coram eodem judicio ſimul & conjunctim conſtituti ſint, Dn. de BERG. *in Oecon. L. 4. tit. XI. §. 1. Not. 11. p. 981.* & in ELECT. *Diſcept. forenſ. p. 294.* Sed ne plus juſto materia excreſcat, atque intra terminos Diſſertationis Academicæ memet contineam, hæc ipſa ſpeciminis publici loco in medium protuliſſe impræſentiarum ſufficiant; Reliquæ enim, quæ forſam ſuperſint differentiæ, facile ex iis, quæ propoſui, ſuppleri poterunt. Neque ut de uſu practico quippiam adhuc ſpeciatim, differam, duxi neceſſarium, cum ſinguli Paragraphi ipſum uſum per ſe ſatis contineant, atque oſtendant, quare hoc ipſo meditationibus meis levidenſibus finem imponens SVPREMVM NVMEN omnibus, quibus fieri poteſt, precibus, oro atque obteſtor, ut hæcce conamina ad ſui gloriam, meamque ac proximi ſalutem vergere ſinat.

FINIS.